

Yttrande över remiss om förslag till nationellt fridlysta arter

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bedömer att den av Naturvårdsverket framtagna listan på arter som bör vara nationellt fridlysta svarar upp till de kriterier som låg till grund för uppdraget. Dock understryker SLU att såväl kriterierna och deras tillämpning i lagstiftningen som de rödlistedata som listan bygger på var preliminära när listan togs fram. Därför bedömer SLU att det är viktigt för transparensen och rättssäkerheten att listan ses över och kompletteras med slutgiltiga uppgifter innan den fastställs.

Generella synpunkter

Naturvårdsverket fick uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta den 24 juli 2025 (KN2025/1532). Samma dag remitterade Regeringskansliet ett förslag att se över fridlysningslagstiftningen *Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen* (KN2025/01529). Under Naturvårdsverkets arbete med en lista över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta har det således varit oklart exakt vad en framtida fridlysning innebär, exempelvis gentemot åtgärder inom skogs- eller jordbruket. SLU samlade bedömning är att det vore önskvärt för både transparensen och rättssäkerheten att revidera listan innan den fastställs efter att eventuella ändringar i lagstiftningen är beslutade.

SLU har i sitt remissyttrande (SLU ID: SLU.ua.2025.1.4-2579) om promemorian *Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen* (KN2025/01529) påpekat ett antal brister och otydligheter. När dessa brister åtgärdas kommer det att ge effekter på listan över arter som bör vara nationellt fridlysta.

En annan anledning till att SLU anser att Naturvårdsverkets lista på arter som bör vara nationellt fridlysta behöver ses över och kompletteras innan den fastställs är

att den bygger på den svenska rödlistan. Rödlistan 2025 kommer att lanseras den 24 mars 2026 och Naturvårdsverkets lista bygger på preliminära resultat. SLU har inte haft möjlighet att se över Naturvårdsverkets lista med utgångspunkt i de slutgiltiga klassningarna i Rödlistan 2025.

Slutligen vill SLU belysa att såväl motiveringarna till ändringar i fridlysningslagstiftningen som processen som låg till grund för Naturvårdsverkets lista innehöll ett resonemang om att sådana arter som skulle skyddas mer effektivt genom områdesskydd inte skulle vara med på listan över nationellt fridlysta arter. I brist på tillräckliga medel till områdesskydd bedömer SLU att även arter som skulle skyddas mer effektivt med områdesskydd bör ingå i listan över nationellt fridlysta arter.

Beslut om detta yttrande har fattats av rektor Maria Knutson Wedel efter föredragning av samverkanskoordinator Mariette Manktelow. Innehållet har utarbetats av universitetslektor Therese Löfroth vid Institutionen för vilt, fisk och miljö samt prefekt Mark Marissink vid SLU Artdatabanken.

Maria Knutson Wedel

Mariette Manktelow